

DOI: 10.58423/2786-6742/2025-11-153-163

УДК 339.5:656.8:004.738.5

Тетяна МОЙСЕЄНКО

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри міжнародної економіки
Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського,
м. Київ, Україна

ORCID ID: [0000-0002-2074-8062](https://orcid.org/0000-0002-2074-8062)

Scopus Author ID: [56677863400](https://scopus.com/authid/detail.uri?authorId=56677863400)

e-mail: t.e.moiseenko@gmail.com

МЕТОДОЛОГІЯ ВИОКРЕМЛЕННЯ ПОСИЛКОВОЇ ТОРГІВЛІ У СВІТОВИХ СТАТИСТИЧНИХ КЛАСИФІКАЦІЯХ

Анотація. Міжнародна посилкова торгівля є невід’ємною та стратегічно важливою ланкою сучасної глобальної економіки, однак у статистичних класифікаціях вона досі відображена фрагментарно. Метою дослідження є розроблення методологічного підходу, який дозволяє виокремити трансграничні В2С-посилки у базових масивах зовнішньоторгової статистики та сформувати мінімальний набір показників для їхнього економічного аналізу. У роботі описано обмеження трьох ключових довідників: Harmonized System (HS), що не містить ознаки каналу доставки, Central Product Classification (CPC), який відображає лише послуги та Extended Balance of Payments Services (EBOPS-2010), що створює валютні потоки без товарної складової. Досліджено можливість інтегрувати ці три блоки даних шляхом первинного «маркування» записів. Запропоновано мінімальний набір обов’язкових критеріїв (вага менше або дорівнює 2 кг, фізична особа-одержувач, код транспорту 50 “postal/courier”) та набір підсилюючих ознак (Incoterms DDP/DAP, популярні HS-позиції, строк доставки близько 15 днів), які базуються на даних митних декларацій CN 22/23, трек-ідентифікаторах UPU S10 та платіжній інформації банків. На цій основі сформовано три інтегровані індикатори, а саме: обсяг В2С-відправлень (N), середня митна вартість посилки (Vсер) та середня ціна доставки (Cost-per-parcel, CPP), де CPP обчислюється з використанням підкоду 3.4.2 “Courier services” класифікації EBOPS. Продемонстровано, що такий трикомпонентний блок дає змогу порівнювати потоки між країнами, вимірювати еластичність імпорту до зміни порогу мінімальної вартості (de minimis) та швидко оцінювати тарифне навантаження на споживача. Переваги підходу полягають у мінімальних витратах імплементації, високій міжнародній зіставності та гнучкій можливості розширення (наприклад за необхідності застосування фіскальних й екологічних показників CO₂-per-parcel). Перспективи подальших досліджень охоплюють моделювання бюджетних ефектів різних сценаріїв de minimis, інтеграцію вуглецевого індикатора та побудову симуляційної моделі «попит – тариф» для прогнозу мікроекспорту на середньостроковому горизонті.

Ключові слова: міжнародна торгівля, міжнародна економіка, посилкова торгівля, міжнародна статистика, транснаціональні корпорації, економічний аналіз.

JEL Classification: F14, L87, L81, O33

This is an Open Access article distributed under the terms of the [Creative Commons CC BY-NC 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/)

Absztrakt. A nemzetközi csomagküldő kereskedelem a modern globális gazdaság elválaszthatatlan és stratégiaileg fontos összetevője, azonban a statisztikai osztályozásokban még mindig csak fragmentáltan jelenik meg. A kutatás célja olyan módszertani megközelítés kidolgozása, amely lehetővé teszi a határokon átnyúló B2C-csomagok elkülönítését a külkereskedelmi statisztikák alapadatbázisaiban, valamint egy minimális mutatókészlet kialakítását azok gazdasági elemzéséhez. A munkában ismertetésre kerülnek a három legfontosabb referencia-katalógus korlátai: a Harmonized System (HS), amely nem tartalmazza a szállítási csatorna jellemzőit, a Central Product Classification (CPC), amely csak a szolgáltatásokat tükrözi, és az Extended Balance of Payments Services (EBOPS-2010), amely árut nem tartalmazó devizafolyamokat hoz létre. A kutatás feltárta annak lehetőségét, hogy e három adattömb primer „megjelölés” útján integrálható legyen. Javaslat született egy minimális kötelező kritériumkészletre (a súly legfeljebb 2 kg, természetes személy mint címzett, 50-es szállítási kód „postal/courier”), valamint egy erősítő ismérvcsoport kijelölésére (Incoterms DDP/DAP, népszerű HS-pozíciók, körülbelül 15 napos szállítási idő), amelyek a CN 22/23 vámárnyilatkozatok, az UPU S10 nyomkövetési azonosítók és a bankok fizetési információi alapján kerülnek meghatározásra. Ezen az alapon három integrált indikátor került kialakításra, mégpedig a B2C-küldemények volumene (N), a küldemény átlagos vámértéke (\bar{V}) és az átlagos szállítási költség (Cost-per-parcel, CPP), ahol a CPP az EBOPS osztályozás 3.4.2 „Courier services” alkategóriájának felhasználásával kerül kiszámításra. Bemutatásra került, hogy egy ilyen háromkomponensű blokk lehetővé teszi a országok közötti áramlások összehasonlítását, az import rugalmasságának mérését a minimális értékhatár (de minimis) változására, valamint a fogyasztót terhelő tarifális költség gyors felmérését. A megközelítés előnyei a minimális implementációs ráfordítás, a magas nemzetközi összehasonlíthatóság, valamint a rugalmas bővíthetőség (például szükség esetén fiskális és környezeti mutatókkal, mint a CO₂-per-parcel). A további kutatási perspektívák magukban foglalják a különböző de minimis forgatókönyvek költségvetési hatásainak modellezését, a szén-dioxid-indikátor integrálását, valamint egy „kereslet-tarifa” szimulációs modell kialakítását a mikroexport középtávú előrejelzéséhez.

Kulcsszavak: nemzetközi kereskedelem, nemzetközi gazdaság, postai kereskedelem, nemzetközi statisztika, transznacionális vállalatok, gazdasági elemzés.

Abstract. International parcel trade constitutes an indispensable and strategically significant segment of the contemporary global economy, yet it remains only partially captured in existing statistical classifications. The aim of this study is to develop a methodological approach that isolates cross-border B2C parcels within core international trade datasets and establishes a parsimonious set of indicators for their economic assessment. The paper reviews the limitations of three key reference frameworks: the Harmonized System (HS), which lacks any identifier of the delivery channel; the Central Product Classification (CPC), which records only service flows; and the Extended Balance of Payments Services classification (EBOPS-2010), which aggregates monetary flows without linking them to merchandise values. The feasibility of integrating these three data blocks is explored through primary “tagging” of individual records. A minimum set of compulsory criteria is proposed—gross weight approximately 2 kg, individual (non-resident) consignee and transport code 50 “postal/courier”—supplemented by reinforcing attributes (Incoterms DDP/DAP, popular HS items, delivery lead time approximately 15 days) derived from CN 22/23 customs forms, UPU S10 tracking codes and banking payment data. On this basis, three integrated indicators are constructed: the number of B2C parcels (N), the average customs value per parcel (V_{cep}) and the cost-per-parcel (CPP), the latter calculated with the aid of EBOPS sub-code 3.4.2 “Courier services”. The resulting triad enables cross-country comparison of parcel flows, measurement of import elasticity with respect to the de minimis threshold, and rapid appraisal of the tariff burden borne by consumers. The proposed approach offers low implementation costs, high international comparability and flexible scalability (e.g., the future inclusion of fiscal or environmental metrics such as CO₂-per-parcel). Further research directions include modelling the fiscal effects of alternative de minimis scenarios, incorporating a carbon indicator and developing a “demand-tariff” simulation model to forecast

micro-export dynamics over a medium-term horizon.

Keywords: *international trade, international economy, parcel trade, international statistic, transnational corporations, economic analysis.*

Постановка проблеми. Чинні глобальні системи статистичного обліку - База статистики товарної торгівлі ООН UN Comtrade [5], база зовнішньої торгівлі COMEXT Євростату [6], інтегрована інформаційна система Світової організації торгівлі (WTO) [7], Balance-of-Payments Manual, шосте видання МВФ (BPM6) [4], товарна номенклатура Harmonized System (HS) [1], класифікація послуг Central Product Classification (CPC) [2] та System of National Accounts (SNA) [15] - на сьогодні не забезпечують повного та узгодженого відображення трансграничних В2С-посилок. Фактично посилкова торгівля розподілена між двома неоднорідними масивами обліку: товарні потоки (статистиці товарів HS-коди охоплюють широкий спектр дрібних позицій, але не містять відмітки "parcel", що унеможливило окремих облік дрібних відправлень) та послуги транспорту та зв'язку (класифікації CPC "Поштові послуги" (код 731) та "Кур'єрські й експрес-послуги" (код 732) фіксують ринок із боку послуг, тоді як рахунок "Postal and courier services" (рядок 3.4) розширеної класифікації EVOPS 2010 у платіжному балансі відображає грошові потоки, але без вартості самого товару) [2]. Така «подвійність» породжує низку методологічних розривів, як: статистична невидимість фактичних обсягів експорту дрібних відправлень (менше 2 кг), які, за оцінками McKinsey & Company [8], вже перевищують половину світового В2С-товарообігу; складність коректного зіставлення вартості товару, вартості доставки та суми податкових платежів та несумісність підходів митних органів, поштових операторів і маркетплейсів, що ускладнює міжнародні порівняння впливу регуляторних ініціатив - зокрема: порога мінімальної вартості (*de minimis*), який визначає фіскальну привабливість дрібного імпорту; стандартів Environmental, Social and Governance (ESG) [16], які регламентують вуглецеві та соціальні аспекти доставки; а також систем попереднього митного контролю Import Control System 2 (ICS2) Європейського Союзу [9] та Єдиної транзитної конвенції (Common Transit Convention, CTC) [10], що запроваджують обов'язкові електронні маніфести та безпосередньо впливають на швидкість і вартість оброблення посилок.

Попри спроби деталізації, використання штрих-кодів UPU S10/S15 для ідентифікації відправлень, розширених митних декларацій CN 22/CN 23 та окремих таблиць Eurostat для електронної торгівлі - ці дані не інтегруються в офіційні макроекономічні агрегати [11, 12, 13].

Отже, відкритим залишається методологічне завдання створити єдиний підхід, який чітко відмежовує посилкові товарні потоки від традиційної торгівлі; об'єднує логістичні, митні й платіжні дані в уніфіковану класифікаційну сітку; дозволяє розраховувати ключові індикатори - обсяг торгівлі, середню вартість відправлення, собівартість доставки (*cost-per-parcel*), фіскальний ефект і вуглецевий слід. Без такого підходу складно здійснювати коректні міжнародні

порівняння та формувати обґрунтовану політику підтримки мікро експорту й регулювання трансграничної електронної торгівлі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Огляд літератури та офіційних статистичних джерел засвідчує, що проблема виокремлення трансграничних В2С-посилок залишається опрацьованою лише фрагментарно. У базах даних UN Comtrade та Eurostat COMEXT дрібні відправлення відображаються у зведених потоках за кодами Гармонізованої системи (HS) без зазначення логістичного каналу; так посилкові відправлення залишаються непомітними в офіційній товарній статистиці. У платіжному балансі (BPM6) показник “Postal and courier services” [4], як і сервісні коди CPC 731/732 [2], фіксує лише вартість послуг доставки, не містячи інформації про ціну самого товару. Технічно деталізовані ідентифікатори UPU S10/S15 та додаткові реквізити митних декларацій CN 22/23 дозволяють відстежити відправлення, проте ці дані поки що не інтегруються до офіційних макроагрегатів системи національних рахунків [11, 12, 13]. Галузеві звіти McKinsey & Company [8] і тематичні таблиці Eurostat [13] з електронної комерції підтверджують, що посилки вагою до 2 кг уже формують понад половину світового В2С-товарообігу, однак ці оцінки ґрунтуються на вибіркових показниках операторів і маркетплейсів, а не на уніфікованій державній статистиці. Отже, в сучасних дослідженнях бракує консолідованого підходу, який би синхронізував товарні, сервісні та платіжні реєстри й забезпечив повний економічний опис посилкової торгівлі.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Сучасні дослідження поки що не пропонують єдиного підходу, який би поєднав товарну, сервісну та платіжну інформацію, забезпечив розрахунок ключових індикаторів (обсяг, середня вартість, cost-per-parcel, фіскальний і вуглецевий ефект) та дозволив порівнювати країни. Вирішення цього методологічного питання й становить основу для завдання даної статті.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Мета статті - сформулювати методологічний підхід, що забезпечує статистичне виокремлення трансграничних В2С-посилок у чинних міжнародних класифікаціях (HS, CPC, EBOPS) і обґрунтовує мінімальний, але достатній набір економічних індикаторів для їхнього базового аналізу.

Завдання статті полягає у тому, щоб проаналізувати спроможність чинних міжнародних класифікацій HS, CPC та EBOPS ідентифікувати трансграничні В2С-посилки; сформулювати мінімальний набір обов’язкових ознак для їхнього маркування у митних, операторських і платіжних масивах; на цій основі розрахувати три базові індикатори - кількість відправлень, середню митну вартість та середню вартість доставки на посилку; охарактеризувати, як зазначений індикативний блок дає змогу порівнювати посилкові потоки між країнами, оцінювати чутливість імпорту до порога de minimis і підтримувати оперативні рішення регулятора щодо тарифів на кур’єрські послуги; виокремити переваги запропонованого підходу для міжнародних порівнянь і регуляторної політики у сфері міжнародної торгівлі.

Виклад основного матеріалу дослідження. Комплексне виокремлення посилкової торгівлі передбачає одночасний перегляд трьох базових блоків міжнародної статистики: товарної номенклатури Harmonized System (HS) [1], класифікації послуг Central Product Classification (CPC) [2] і розширеного платіжного рахунку Extended Balance of Payments Services (EBOPS-2010) [3].

HS фіксує фізичне переміщення товарів за шести- та десяти значними кодами, але не містить ознак каналу доставки, що унеможливорює виділити В2С-посилки лише за деклараційною позицією. CPC, навпаки, деталізує тип наданих логістичних послуг (коди 731 “Поштові” та 732 “Кур’єрські”), проте не містить вартості самого товару [2]. У рахунку EBOPS стаття “Postal and courier services” [2] узагальнює валютні надходження та витрати за доставку, але не розкриває товарної структури. Таким чином, жоден із зазначених масивів окремо не дає змоги однозначно ідентифікувати трансграничні В2С-посилки, що зумовлює потребу в інтегрованому підході, який поєднує елементи всіх трьох класифікацій.

Перехід від критичного огляду класифікацій до практичного рішення є логічним: якщо жоден із масивів - HS, CPC чи EBOPS - сам по собі не розрізняє трансграничні В2С-посилки, необхідно правильно ідентифікувати їх на етапі первинного збору даних і синхронізувати ознаки в єдиному наборі записів. У таблиці 1 згруповано перелік правил, які допоможуть відрізнити роздрібну (В2С) посилку від оптової (В2В) чи особистої (С2С), при цьому кожен критерій базується на даних, що вже збираються митницею, логістичними операторами або платіжними системами.

Таблиця 1.

Критерії ідентифікації трансграничної В2С-посилки*

№	Джерело даних	Конкретний показник	Сутність	Обґрунтування
1	Митна декларація (CN 22/23)	Вага брутто	Менше або дорівнює 2 кг (рекомендація ОЕСД для відправлень незначної вартості (low-value consignments))	Більшість он-лайн замовлень в межах цієї ваги (близько 80 %). Такий поріг відсікає оптові вантажі та товари для перепродажу.
		Митна вартість (FOB)	Нижча за поріг мінімальної вартості-de minimis (150 євро у ЄС, 100 євро в Україні)	Вартість нижче порогу, що оподатковується митом. Типова для роздрібногo імпорту
		Тип одержувача	Фізична особа-нерезидент	Виключаються юридичні особи-одержувачі; С2С можна фільтрувати за відсутністю комерційного платежу
2	Поле	Канал	Код режиму “50” (postal-	Поштовий та експрес-канал

№	Джерело даних	Конкретний показник	Сутність	Обґрунтування
	“Транспорт” у декларації	доставки	courier) у полі 31 єдиної митної декларації	є головними носіями В2С-поточку
3	Трек-номер оператора	Формат номера	Префікси S10 (пошта) чи короткий IATA-AWB номер (до 10 символів)	Формат вказує на посилку, а не контейнер чи палет
4	Дані платіжної системи банку	Код Merchant Category Code (МСС)	5967 (Прямий маркетинг) / 5311 (Універмаги) / 5399 (Різні товари широкого вжитку)	Коди товарів сигналізують, що платіж ініційований через онлайн-магазин, а не В2В-контракт
		Сума транзакції	До 1000 дол. США	Дрібний чек - додатковий маркер роздрібного характеру
5	Інкотермс	Умова поставки	DDP / DAP	Продавець бере на себе доставку “до дверей” кінцевого споживача
6	HS-код	Категорія товару	Потрапляє у перелік популярних товарів (одяг, гаджети, косметика)	Допомагає усунути випадкові вантажі “не для роздрібної торгівлі”
7	Дані трекінгу	Час доставки	До 15 днів	Покупець орієнтується на швидку доставку

* Сформовано автором за джерелами [1,2, 3, 5, 7, 8, 11, 12, 14, 15]

Строки таблиці, умовно, зручно сприймати, як пріоритетні (строки 1–4, що містять критерії доступні у більшості митних та операторських баз, тому саме на них варто спиратися для швидкого первинного фільтру) та підсилюючі (строки 5–7 доцільно додавати, якщо є необхідність підвищити точність, але потребує сильнішої інтеграції). Крім того, для отримання більш достовірних даних, доцільно враховувати, що перелік порогів мінімальної вартості (de minimis) і популярних HS-категорій варто оновлювати щороку відповідно до законодавства та ринкових трендів.

Застосування цих узгоджених критеріїв дозволяє статистичним відомствам і дослідникам чітко виділяти трансграничні В2С-посилки, порівнювати країни за реальними потоками та формувати збалансовану політику в секторі міжнародної роздрібної торгівлі.

При цьому, достатньо застосовувати лише текстовий аналіз структури кодів без статистичних вибірок, як спрощений але достатній підхід. Так, беремо до розгляду наступні елементи класифікації (за даними трьох глобальних

довідників): Harmonized System (HS) - товарна структура (чи є відмітка "postal/courier"); Central Product Classification (CPC) - ринок поштових і кур'єрських послуг (коди 731 (пошта) і 732 (кур'єр)); Extended Balance of Payments Services Classification (EBOPS-2010) - валютні надходження й витрати (стаття 3.4 "Postal and courier services") [1, 2, 3].

Обов'язковими критеріями для маркування В2С-відправлення будуть: вага менше або дорівнює 2 кг; одержувач – особа-нерезидент; канал доставки - код транспорту 50 "postal/courier". Дані доступні на основі полів митної декларації та логістичного трек-номера [12, 13].

Так, для вирішення поставлених завдань, достатньо сформулювати мінімально необхідний набір індикаторів, як: обсяг; середня митна вартість; середня вартість кур'єрсько-поштової послуги.

Обсяг розраховується, як сукупність 1-4 строки таблиці 1 та відображає реальну кількість В2С-відправлень, застосовується, як базове порівняння між країнами:

$$N = \sum_{i=1}^n \times PARCL_i, \quad (1)$$

де N – це кількість трансграничних В2С-посилок, що фактично перетнули митний кордон країни за звітний період (місяць, квартал, рік); $PARCL_i$ – це бінарний прапорець для кожного запису митної декларації або трек-номера ($PARCL_i = 1$, якщо запис відповідає критеріям В2С-посилки; $PARCL_i = 0$, у протилежному разі; n – це загальна кількість записів (рядків) у вибірці за період.

Важливо враховувати: унікальність (один запис є одна посылка (S10-код та дата), а дублікати відфільтровуються за трекінг-номером та датою); композитні відправлення (якщо в декларації вказана вага 4 кг, але оператор розбиває на дві коробки по 2 кг, у базі буде два S10-номери, а отже дві одиниці $PARCL$); період (для щомісячної статистики варто фіксувати дату перетину кордону, а не дату замовлення).

Запропонована формула проста в обчисленні, спирається лише на пріоритетні поля та забезпечує базову, але критично важливу метрику для аналізу посилкової торгівлі.

Середня митна вартість показує скільки в середньому коштує товар усередині однієї трансграничної В2С-посилки в цінах FOB (free on board) або CIF (Cost, Insurance and Freight), залежно від методики митниці. Показник дає швидке уявлення про «середній чек» онлайн-покупця та змінюється разом із порогом de minimis. Для розрахунку застосовуємо наступну формулу:

$$V_{\text{сеп}} = \frac{\sum_{i=1}^n \times MCV_i \times PARCL_i}{\sum_{i=1}^n \times PARCL_i} = \frac{\sum MCV_i^{B2C}}{N}, \quad (2)$$

де MCV_i – це митна вартість (FOB) i -ї декларації, у євро (дані отримуємо з поля "Customs value" форми CN 22/23 або єдиної адміністративної декларації

(SAD)); $PARCL_i$ – це бінарний прапорець В2С-посилки (1 = «parcel», 0 = «ні»), згідно даних таблиці 1; N – це загальна кількість трансграничних В2С-посилок; n – це загальна кількість записів (рядків) у вибірці за період.

При цьому, у чисельнику враховуються лише ті декларації, де $PARCL_i = 1$, а знаменник - обсяг В2С-посилок. Важливо орієнтуватись на щомісячний розрахунок (стабілізуватиме сезонні коливання від розпродажу) та враховувати категорію відправлень класу “люкс” (наприклад, смартфони більше 800 EUR можна відфільтрувати за правилом Р90 - відкинути 10 % найбільших спостережень).

Щоб оцінити тарифне навантаження на споживача та рівень конкуренції серед логістичних операторів, у статті застосовано показник Cost-per-parcel (CPP) - середню вартість кур’єрсько-поштової послуги, що припадає на одну імпорتنу В2С-посилку у вибраному періоді. Перевага CPP полягає у стандартизованому джерелі даних: усі країни подають інформацію про торгівлю послугами за класифікацією ЕВОПС-2010 (Extended Balance of Payments Services), тому розрахунки легко порівнювати міжнародно. У межах ЕВОПС транспортні послуги кодуються як розділ 3, а підкод 3.4 «Postal and courier services» поділено на: 3.4.1 Postal services - операції національних поштових адміністрацій та 3.4.2 Courier services - експрес-доставка приватних компаній (UPS, DHL, FedEx тощо) [2].

Для CPP використовується загальна сума, витрачена резидентами на імпорт кур’єрських послуг. Оскільки ЕВОПС 3.4 охоплює всі поштово-кур’єрські послуги (В2В та В2С), треба вилучити В2В-складову:

$$V_{3.4}^{B2C} = V_{3.4} \times S_{B2C}, 0 \leq S_{B2C} \leq 1, \quad (3)$$

де $V_{3.4}$ – це загальний обсяг імпорту послуг “Postal and courier services” за ЕВОПС-2010, підкод 3.4 (у національній валюті або EUR); N – це загальна кількість трансграничних В2С-посилок; S_{B2C} – це частка В2С у загальному імпорті послуг 3.4., оцінюється за звітами операторів (кур’єрів) або опитуванням згідно даних поштових операторів і державної пошти.

Поєднавши цей показник із кількістю ідентифікованих В2С-посилок N , отримуємо:

$$CPP = \frac{V_{3.4}^{B2C}}{N} = \frac{V_{3.4} \times S_{B2C}}{N}, \quad (4)$$

Чисельник $V_{3.4}$ вже включає фрахт, паливні надбавки та інші сервісні збори, а Коригування S_{B2C} відсікає оплату за корпоративні (В2В) та внутрішні поштові послуги. Знаменник N рахується після фільтрації за трьома запропонованими вище критеріями (одне відправлення є однією посилкою). Формула CPP поєднує дані платіжного балансу з митною статистикою і дозволяє швидко оцінити тарифне навантаження на міжнародного онлайн-покупця.

Зазначені індикатори формують мінімальний набір для базового аналізу посилкової торгівлі та дозволять порівняти обсяги посилкової торгівлі між країнами, оцінити чутливість роздрібного імпорту до порогу мінімальної вартості (*de minimis*) та підтримувати оперативні рішення регулятора щодо тарифів на кур'єрські послуги, завдяки індикатору СРР, що відображає фактичне тарифне навантаження на споживача.

Переваги мінімальної моделі у: низькій вартості імплементації (використовуються лише ті дані, які вже збираються митницею та операторами, а отже не потрібно застосовувати додаткові технологічні рішення); високій швидкості порівняння (формули можна застосувати в будь-якій країні, де ведеться стандартна звітність CN 22/23 і EBOPS [2, 12], а результати готові вже через кілька днів після закінчення періоду); гнучкій адаптації (за необхідності розширення даних (наприклад, CO₂-коефіцієнти, МСС-коди платежів, дані про повернення) модель доповнюється без зміни ядра).

Висновки та перспективи подальших досліджень. Компактний підхід, заснований на трьох інтегрованих індикаторах, забезпечує прозоре відображення ключових економічних параметрів посилкової торгівлі та створює порівняльну базу для регуляторної політики й конкурентного аналізу логістичного ринку. Його практична цінність полягає у можливості швидко виявляти вплив змін митних порогів чи тарифів доставки на поведінку споживачів і бізнес-операторів.

Перспективи подальших досліджень окреслюються трьома взаємо доповнюваними напрямками. По-перше, доцільно поглибити фіскальну оцінку: побудувати модель, що вимірює недоотримані або додаткові бюджетні надходження за альтернативних сценаріїв зміни порога *de minimis* (наприклад, у межах 10 % та поетапне вирівнювання з нормами Європейського Союзу). По-друге, варто розробити симуляційну модель «попит–тариф», яка дозволить оцінити еластичність В2С-імпорту до одночасної трансформації *de minimis* і ставки СРР; така модель здатна прогнозувати обсяги імпорту та відповідний фіскальний ефект на середньостроковому (дворічному) горизонті. По-третє, уваги потребує екологічний вимір: інтеграція показника CO₂-per-parcel дозволить кількісно оцінити вплив «зеленого» регулювання на структуру витрат доставки та тарифну політику операторів. Реалізація цих напрямів зробить статистичний опис посилкової торгівлі комплекснішим, а регуляторні рішення - належним чином обґрунтованими кількісними доказами.

Список використаних джерел

1. World Customs Organization. Harmonized Commodity Description and Coding System : 2022 edition. Brussels : WCO, 2021. 1370 p. URL: https://www.wcoomd.org/en/topics/nomenclature/instrument-and-tools/hs_nomenclature_previous_editions/hs_2022/2022-edition.aspx (дата звернення: 24.07.2025).
2. United Nations Statistical Division. Central Product Classification : version 2.1. New York : United Nations, 2015. 387 p. URL: <https://unstats.un.org/unsd/classifications/Econ> (дата звернення: 24.07.2025).

3. United Nations ; OECD ; IMF ; Eurostat ; World Trade Organization. Manual on Statistics of International Trade in Services 2010 (MSITS 2010). Annex II : EBOPS 2010 Classification. New York : United Nations, 2012. 238 с. URL: <https://unstats.un.org/unsd/tradeserv/msits/> (дата звернення: 24.07.2025).
4. International Monetary Fund. Balance of Payments and International Investment Position Manual : sixth edition (BPM6). Washington, D.C. : IMF, 2009. 352 p. URL: <https://www.imf.org/external/pubs/ft/bop/2007/pdf/bpm6.pdf> (дата звернення: 24.07.2025).
5. United Nations. UN Comtrade : Commodity Trade Statistics Database. URL: <https://comtrade.un.org> (дата звернення: 24.07.2025).
6. Eurostat. COMEXT – Foreign Trade Database. URL: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/international-trade-in-goods/data/database> (дата звернення: 24.07.2025).
7. World Trade Organization. WTO Statistics Database. URL: <https://stats.wto.org> (дата звернення: 24.07.2025).
8. McKinsey & Company. Cross-Border E-Commerce Parcel Delivery : Global Market Insights 2023. New York : McKinsey & Company, 2023. URL: <https://www.mckinsey.com/industries/travel-logistics-and-infrastructure/our-insights> (дата звернення: 24.07.2025).
9. European Commission. Import Control System 2 (ICS2) : Factsheet. URL: https://taxation-customs.ec.europa.eu/customs-4/customs-security/import-control-system-2_en (дата звернення: 24.07.2025).
10. European Commission. Common Transit Convention : Guidelines for Operators. URL: https://taxation-customs.ec.europa.eu/customs-4/customs-procedures/common-transit_en (дата звернення: 24.07.2025).
11. Universal Postal Union. Standard S10/S15 : Identification of Postal Items. Bern : UPU, 2024. URL: <https://www.upu.int/en/activities/standards> (дата звернення: 24.07.2025).
12. Universal Postal Union. Customs Declaration Forms CN 22 / CN 23 : Guidelines. Bern : UPU, 2024. URL: <https://www.upu.int/en/activities/postal-security/customs-forms> (дата звернення: 24.07.2025).
13. Eurostat. E-Commerce Statistics for Individuals and Enterprises : 2024 Edition. URL: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/digital-economy-and-society> (дата звернення: 24.07.2025).
14. Моїсеєнко Т. Є., Корогодова О. О. Міжнародна торгівля : конспект лекцій : навч. посіб. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2024. 190 с. URL: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/72425> (дата звернення: 24.07.2025).
15. United Nations ; European Commission ; International Monetary Fund ; Organisation for Economic Co-operation and Development ; World Bank. System of National Accounts 2008. New York : United Nations, 2009. 662 с. URL: <https://unstats.un.org/unsd/nationalaccount/sna2008.asp> (дата звернення: 24.07.2025).
16. European Commission. Directive (EU) 2022/2464 of the European Parliament and of the Council of 14 December 2022 amending Regulation (EU) No 537/2014, Directive 2004/109/EC, Directive 2006/43/EC and Regulation (EU) No 1024/2012 as regards corporate sustainability reporting (CSRD). Official Journal of the European Union. 2022. L 322. P. 15–63. URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2022/2464/oj> (дата звернення: 24.07.2025).

References

1. World Customs Organization. (2021). *Harmonized commodity description and coding system: 2022 edition*. Brussels: WCO. https://www.wcoomd.org/en/topics/nomenclature/instrument-and-tools/hs_nomenclature_previous_editions/hs_2022/2022-edition.aspx
2. United Nations Statistical Division. (2015). *Central product classification: Version 2.1*. New York: United Nations. <https://unstats.un.org/unsd/classifications/Econ>

3. United Nations, OECD, IMF, Eurostat, & World Trade Organization. (2012). *Manual on statistics of international trade in services 2010 (MSITS 2010), Annex II: EBOPS 2010 classification*. New York: United Nations. <https://unstats.un.org/unsd/tradeserv/msits/>
4. International Monetary Fund. (2009). *Balance of payments and international investment position manual: Sixth edition (BPM6)*. Washington, D.C.: IMF. <https://www.imf.org/external/pubs/ft/bop/2007/pdf/bpm6.pdf>
5. United Nations. (2025). *UN Comtrade: Commodity trade statistics database* [Electronic resource]. <https://comtrade.un.org>
6. Eurostat. (2025). *COMEXT – Foreign trade database*. <https://ec.europa.eu/eurostat/web/international-trade-in-goods/data/database>
7. World Trade Organization. (2025). *WTO statistics database*. <https://stats.wto.org>
8. McKinsey & Company. (2023). *Cross-border e-commerce parcel delivery: Global market insights 2023*. New York: McKinsey & Company. <https://www.mckinsey.com/industries/travel-logistics-and-infrastructure/our-insights>
9. European Commission. (2025). *Import control system 2 (ICS2): Factsheet*. https://taxation-customs.ec.europa.eu/customs-4/customs-security/import-control-system-2_en
10. European Commission. (2025). *Common transit convention: Guidelines for operators*. https://taxation-customs.ec.europa.eu/customs-4/customs-procedures/common-transit_en
11. Universal Postal Union. (2024). *Standard S10/S15: Identification of postal items*. Bern: UPU. <https://www.upu.int/en/activities/standards>
12. Universal Postal Union. (2024). *Customs declaration forms CN 22 / CN 23: Guidelines*. Bern: UPU. <https://www.upu.int/en/activities/postal-security/customs-forms>
13. Eurostat. (2024). *E-commerce statistics for individuals and enterprises: 2024 edition*. <https://ec.europa.eu/eurostat/web/digital-economy-and-society>
14. Moiseienko, T. Ye., & Korohodova, O. O. (2024). *International trade: Lecture notes*. Kyiv: KPI im. Ihoria Sikorskoho. <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/72425> [in Ukrainian]
15. United Nations, European Commission, International Monetary Fund, Organisation for Economic Co-operation and Development, & World Bank. (2009). *System of national accounts 2008*. New York: United Nations. <https://unstats.un.org/unsd/nationalaccount/sna2008.asp>
16. European Commission. (2022). *Directive (EU) 2022/2464 of the European Parliament and of the Council of 14 December 2022 amending Regulation (EU) No 537/2014, Directive 2004/109/EC, Directive 2006/43/EC and Regulation (EU) No 1024/2012 as regards corporate sustainability reporting (CSRD)*. *Official Journal of the European Union*, L 322, 15–63. <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2022/2464/oj>

Отримано:	24.07.2025	Beérkezett:	2025.07.24	Received:	24.07.2025
Прийнято до друку:	01.09.2025	Elfogadva:	2025.09.01	Accepted:	01.09.2025
Опубліковано:	17.12.2025	Megjelent:	2025.12.17	Published:	17.12.2025